

29.9.2022

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lausuntopalvelu

VN/5061/2021

Lukiokoulutuksen laatustrategian luonnos

Lukiokoulutuksen laatustrategian tavoitteena on luoda yhdensuuntaiset periaatteet ja suuntaviivat lukiokoulutuksen eri toimijoiden laadunhallinnalle ja sen johtamiselle. Laatustrategian avulla tuetaan valtakunnallisella tasolla lukiokoulutuksen järjestäjien systemaattista jatkuvaa laadun kehittämistä.

AMKE pitää tärkeänä, että myös lukiokoulutukseen valmistellaan laatustrategia. Ammatillisen koulutuksen laadunhallintaa ja arviointia on kehitetty pitkäjänteisesti. Kansallinen ammatillisen koulutuksen laatustrategia ”Kohti huippulaatua” päivitettiin viimeksi vuonna 2019.

AMKE katsoo, että laatustrategia jää melko yleiselle tasolle. Riskinä on tällöin, että se ei palvele tarkoitetulla tavalla opetuksen järjestäjiä laadunhallinnan kehittämisessä.

AMKE pitää laatustrategiassa ansiokkaana sitä, että keskiöön on nostettu opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvistaminen sekä lukioyhteisön hyvinvointi.

Toimintaympäristön kuvaus

Koulutusjärjestelmän kokonaisuus

Laatustrategia ulottuu vuoteen 2030. AMKE katsoo, että kuvaus koulutusjärjestelmän kokonaisuudesta vastaa kuitenkin nykytilaa. Laatustrategian jatkokehittämisessä tulee huomioida meneillään olevan toisen asteen koulutuksen kehittämishankkeen linjaukset ja kehittämistoimet.

Väestökehitys

Väestökehitys on merkittävimpiä lukiokoulutuksen järjestämiseen vaikuttavia muutosvoimia. Esimerkiksi ”Mille väestölle?”-selvityksen (Sitra 2020) mukaan toisen asteen koulutuksessa ikäluokkien supistuminen heijastuu merkittävästi lukiokoulutukseen, jonka uudet opiskelijat ovat valtaosin nuoria. Uusien opiskelijoiden määrän ennakoidaan olevan vuonna 2040 lähes 13 prosenttia matalampi kuin vuosien 2015–2018 aikana keskimäärin.

On siis väistämätöntä, että lukiokoulutuksen järjestäjäverkossa tapahtuu muutoksia vuoteen 2030 mennessä. Aihe kuitenkin rajattiin laatustrategiatyön ulkopuolelle. Koska kyse on merkittäväällä tavalla laadunhallintaan vaikuttavasta asiasta, olisi myös tästä ollut tärkeää käydä avointa keskustelua ohjausryhmässä.

AMKE pitää hyvänä, että ratkaisuihin väestökehityksen määrällisiin ja laadullisiin haasteisiin esitetään koulutuksen järjestäjien välistä yhteistyötä mm. ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa sekä digitalisaation laajempaa ja systemaattisempaa hyödyntämistä. Laatustrategiassa olisi hyvä todeta konkreettisine esimerkkeinä yhteistyöstä eKampukset ja ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen sekä ammattikorkeakoulujen yhteiskampukset.

Muuttuvat osaamistarpeet

Laatustrategiassa todetaan, että lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yhteistyön yhtenä tavoitteena on mahdollistaa lukio-opintojen tai ylioppilastutkinnon suorittaminen ammatillisen tutkinnon rinnalla, ja siten osaltaan vahvistaa osaamista työelämässä.

Toisen asteen kehittämishankkeessa esitetään ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen sisältöyhteistyön kehittämistä. AMKE toteaa, että laatustrategiassa olisi hyvä visioida ristiinopiskelun tuomia mahdollisuuksia myös toiseen suuntaan. Esimerkiksi rakennusalan AMK- tai DI-opintoihin tähtäävää opiskelijaa hyödyttäisi, että hän olisi suorittanut lukion aikana alan opintoja ammatillisessa koulutuksessa. Hän saisi oikeaa kuvaa alasta sekä käytännön valmiuksia korkeakouluopintoihin. Talous ja nuoret TATin Nuorten tulevaisuusraportin mukaan lukiolaiset haluaisivat saada nimenomaan lisää tietoa työelämästä.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Satu Ågren
johtava asiantuntija

Lisätiedot: johtava asiantuntija, Satu Ågren, 040 772 3234, satu.agren@amke.fi